

тільки до сприймання, але й співтворчості та індивідуальної інтерпретації образів персонажів.

Висновки. Отже, сутність театралізованої діяльності дошкільників полягає в сприйманні мистецьких творів, ознайомленні з особливостями мистецтва, з «мовою» театрального образу та дитячій художньо-практичній діяльності у вигляді музично-хореографічного виконавства і виконавської театральної творчості.

Література

1. Алексеєнко-Лемовська Л.В. Розвиток творчості в дітей середнього дошкільного віку в театральній діяльності / Л. В. Алексеєнко-Лемовська // Дошкільна освіта. - 2008. - N 1(19). - С. 33-36.
2. Базовий компонент дошкільної освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini>
3. Баряєва Л.І. Театралізовані ігри, заняття./ Л.І.Баряєва, І.В. Вечканова. – СПб., 2011. – 165 с.
- 4.Доронова Т.А. Розвиток дітей в театралізованій діяльності. / Т.А. Доронова - М., 2001. – 231 с.
5. Рубинштейн С. Л. Развитие речи у детей // Основы общей психологии : в 2-т. / АПН СССР. – М., 1989. – Т.1 – С. 480–483.
6. Эльконин Д. Б. Детская психология: учеб. пособ. для студ. Вузов / Д. Б. Эльконин ; [ред.-сост. Б. Д. Эльконин]. – 2-е изд., стереотип. – М. : Академия, 2005.– 384 с.

**А. Мальована,
здобувач ступеня вищої освіти «магістр»
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського,
наук. керівник – канд. пед. наук, доцент Л.М. Ліхницька**

ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Актуальність. Сьогодні нам диктує нові вимоги до розвитку особистості, що спричинено змінами в соціумі та технічним прогресом. Саме тому приходиться усвідомлення того, що сучасні діти повинні знати і вміти набагато більше, ніж їхні однолітки десять років тому. Зважаючи на потреби й запити суспільства педагоги постійно знаходяться у пошуку найбільш ефективних засобів навчання й виховання. Уже в дошкільному віці дитина має навчатися самостійності, активності, ініціативності в пошуку відповідей на питання, систематизувати інформацію, використовувати отримані знання, вміння і навички в іграх і практичній діяльності.

Таку можливість дає метод проєктів (проєктне навчання), що дозволяє розширити освітній простір, надати йому нові форми, дати можливість

розвитку творчого, пізнавального мислення дитини. Проєкт – це мета, прийнята і освоєна дітьми, актуальна для них, це дитяча самодіяльність, конкретна творча справа, поетапний рух до мети; це метод організованого освоєння дитиною навколишнього середовища; це ланка в системі виховання, в ланцюзі, що розвиває особистість.

Мета дослідження – дослідити види проєктів та етапи проєктної діяльності.

Метод проєктів знайшов віддзеркалення в ідеях вітчизняних учених Б. Ігнат'єва, Є. Кагарова, М. Крупеніної, В. Шульгіна, І. Панченко, М. Галяпи, Н. Токаренко та ін.

Виклад основного матеріалу. В умовах підготовки дітей до нової української школи, особливо гостро постала проблема застосування проєктних технологій у дошкільних закладах. Цей метод дає можливість розвитку спостереження і аналізу явищ, проведення порівнянь, узагальнення та вміння робити висновки, творчо мислити, розвиває логіку і пізнання, допитливість розуму, навички спільної пізнавально-пошукової та дослідницької діяльності, комунікативних та рефлексивних навичок і багато іншого, що будує базис успішної особистості [1].

Проєкти класифікуються за такими ознаками:

1. За тривалістю: короткострокові (одне або кілька занять – 1 – 2 тижні), середньої тривалості і довгострокові (на навчальний рік) [2].
2. За складом учасників (індивідуальні, групові, фронтальні) [2].
3. За тематикою (творчі, інформаційні, ігрові або дослідні) і способам реалізації результатів [2].

У практиці роботи сучасних дошкільних установ в даний час використовують такі види проєктів

1. Дослідно-творчий. Діти експериментують, а результати оформляють у вигляді газет, драматизацій, дитячого дизайну.
2. Ролево-ігрові. З елементами творчих ігор, коли діти входять в образ персонажів казки і вирішують по-своєму поставлені проблеми.
3. Інформаційно-практико-орієнтовані. Діти збирають інформацію і реалізують її, орієнтуючись на соціальні інтереси. (Оформлення групи і її дизайн, вітражі та ін.)
4. Творчі. (Оформлення результату у вигляді дитячого свята, дитячих дизайнерських рішень) [3].

В основу методу проєктів покладено ідею про спрямованість пізнавальної діяльності дошкільнят на результат, який досягається в процесі спільної роботи педагога й дітей над певною практичною проблемою (темою). Вирішити

проблему або працювати над проєктами в цьому випадку означає застосувати необхідні знання та вміння з різних розділів освітньої програми дошкільнят і отримати відчутний результат. У дошкільній освіті метод проєктів розглядається як один із варіантів інтеграції [4].

Особливістю проєктної діяльності в дошкільній системі освіти є те, що дитина ще не може самостійно знайти суперечності в оточуючому світі. Сформулювати проблему, визначити мету/задум. Тому у виховному освітньому процесі ЗДО проєктна діяльність носить характер співробітництва, в якому беруть участь діти та педагоги ЗДО, а також долучаються батьки та інші члени сім'ї. Проєкти, незалежно від їхнього виду, потребують постійної уваги, допомоги й супроводу з боку дорослих на кожному етапі реалізації. Специфіка використання методів проєктів в дошкільній практиці полягає в тому, що дорослим необхідно «підводити дитину до потрібної думки, допомагати виявляти проблему або навіть провокувати її виникнення, викликати до неї інтерес і долучати дітей до спільного проєкту.

Темою проєкту може стати певний розділ освітньої програми. Але якщо тема виникла з ініціативи дітей, це дуже цінно і має знайти підтримку з боку дорослих.

На практиці виділяють наступні етапи роботи над проєктами:

1. Цілепокладання: педагог допомагає дитині вибрати найбільш актуальне і по її силах завдання на певний відрізок часу. На першому етапі вихователь формулює проблему і мету проєкту, після чого визначається продукт проєкту. Вводить дітей в ігрову або сюжетну ситуацію, після чого формулює завдання.

Завданнями дітей на цьому етапі реалізації проєкту є: входження в проблему, вживання в ігрову ситуацію, прийняття завдань і цілей проєкту. Останній пункт дуже важливий, оскільки одним із пріоритетних завдань педагога є формування у дітей активної життєвої позиції; діти повинні вміти самостійно знаходити і визначати цікаві речі навколо себе.

2. Розробка проєкту, план діяльності з досягнення мети:

- до кого звернутися за допомогою (до педагога, до батьків);
- в яких джерелах можна знайти інформацію;
- які предмети (обладнання, посібники) використовувати;
- з якими предметами навчитися працювати [4]

На цьому етапі педагог (крім організації діяльності) допомагає дітям грамотно планувати власну діяльність у вирішенні поставлених завдань. Діти об'єднуються в робочі групи і відбувається розподіл ролей.

3. Виконання проєкту (практична частина). Вихователь надає дітям практичну допомогу, а також направляє і контролює здійснення проєкту. У дітей відбувається формування різноманітних знань, умінь і навичок.

4. Підведення підсумків: публічне представлення результату проєктної діяльності. Діти допомагають в підготовці презентації, після чого вони презентують глядачам (батькам і педагогам) результат власної діяльності.

До оцінки кінцевого результату і рефлексії проміжних результатів долучаються діти. Рефлексія сприяє усвідомленому виконанню діяльності, розвитку таких особистісних якостей, як відповідальність, наполегливість, ініціативність та ін. Спільний проєкт обов'язково повинен бути доведений до кінця (гра, книжка-малятко, макет, виставка, альбом, свято і т.д.), дитина неодмінно повинна побачити і відчутти плоди своєї праці.

Проєктна діяльність може бути зафіксована у вигляді традиційного плану безпосередньо освітньої діяльності з позначкою «Проєкт».

В освітній практиці використовується матриця проєкту.

Структура проєкту

1. Тема.
2. Терміни реалізації (коротко-, середньо-, довгостроковий).
3. Вік дітей.
4. Актуальність теми проєкту (обґрунтованість вибору теми).
5. Методологічна база проєкту (вказати методики, основну літературу, яка використовувалася при складанні проєкту).
6. Мета проєкту.
7. Завдання проєкту.
8. Етапи реалізації.
9. Підготовчий етап. Збір інформації, підготовка обладнання. Вказати список літератури, виділивши методичну літературу і літературу для дітей, а так само обладнання, яке необхідно виготовити або придбати до початку реалізації проєкту.
10. Основний етап. Описати послідовність організації:
 - робота з батьками;
 - робота з дітьми;
 - оснащення предметно-розвиваючого середовища.
11. Завершальний етап. Систематизація матеріалів. Підведення підсумків.
12. Очікуваний результат.

Найчастіше в закладах дошкільної освіти використовується в роботі з дітьми та застосовуються такі види проєктів:

- комплексні;

- міжгрупові;
- групові;
- індивідуальні;
- творчі;
- дослідні.

Провідний вид діяльності дошкільнят – гра. Ще від молодшого віку використовуються ролево-ігрові та творчі проекти, що не шкодить, а лише підкреслює специфіку проектної діяльності з дошкільниками. Наприклад: «Моя улюблена іграшка», «На гостини до казки».

У старшому віці з'являються відповідні види проектної діяльності:

1. Комплексні – це виставка творчих робіт до свята («Моя Україна», «Космонавти живуть на землі», «День птахів», «Осінь пора», «Книжчині іменіни»).

2. Індивідуальні («Малятам про звіряток», «Моя сім'я »).

3. Міжгрупові («Рости здоровим», «Різнобарвна клумба», «Разом із татом», «Мир – це головне слово на світі» тощо).

4. Групові («Нам на вулиці не страшно», «В країні математики», «Ми любимо спорт»).

5. Творчі (Спектакль для малят, Вернісаж «Краса власними руками», «Найкраще слово – мама!»)

6. Практико-орієнтовані (допомога при оформленні групи, оформленні клумби на ділянці дитячого садка та догляді за нею).

7. Дослідні («Чому діти хворіють?», «Що ми знаємо про воду?», «День і ніч», «Здорове харчування», «Як росте горох?» тощо).

Також варто відзначити й інші види проектів, які можуть провадитися з дітьми дошкільного віку:

1. Проект «Звідки хліб прийшов?» (дослідницький, творчий, середньостроковий). Мета проекту – показати дітям значущість сільської праці, виховувати дбайливе ставлення до хліба.

2. Проект «Різнобарвна клумба» (довгостроковий, груповий, екологічний, пізнавально-творчий) Мета: вирішувати завдання екологічної освіти дітей через трудове виховання.

3. Проект «Рости здоровим» (довгостроковий, груповий, дослідницький). Мета проекту: виховання навичок у дітей дошкільного віку здорового способу життя.

4. Проект «Нам на вулиці не страшно» (середньостроковий, груповий, інформаційно-практико-орієнтований). Мета проекту: формування знань про правила безпечної поведінки на вулиці і про правила дорожнього руху.

5. Проєкт «Мама – то найкраще слово!» (Середньостроковий, творчий, груповий) Мета проєкту: формувати шанобливе ставлення дошкільнят до сімейних цінностей, виховувати любов до мами; розвиток творчих здібностей.

6. Проєкт «Осінь золото упускає» (середньостроковий, творчий, груповий). Мета проєкту: розвиток художнього сприйняття, естетичного смаку; залучення батьків до спільної діяльності.

7. Проєкт «Космонавти живуть на Землі» (середньостроковий, комплексний, пізнавально-творчий, груповий). Мета проєкту: виховання моральних і патріотичних почуттів через ознайомлення з історією Вітчизни; розвиток художньо-творчих здібностей.

8. Проєкт «Мир – це головне слово на світі!» (середньостроковий, груповий, пізнавально творчий). Мета проєкту: формування у дітей уявлень про події історії України, виховання патріотичних почуттів.

Висновки. Освітня технологія метод проєктів в роботі з дошкільнятами сьогодні є оптимальним, інноваційним і перспективним і має стати в майбутньому провідним. Використання методу проєкту в дошкільній освіті як одного з методів інтегрованого навчання дошкільнят, дозволяє значно підвищити самостійну активність дітей, розвивати творче мислення, вміння дітей самостійно, різними способами знаходити інформацію про цікавий предмет або явище і використовувати ці знання для створення нових об'єктів дійсності.

Література

1. Базовий компонент дошкільньої освіти (нова редакція) [Текст] / Науковий керівник А. М. Богуш – К.: Спеціальний випуск журналу «Вихователь-методист дошкільного закладу». – 2012. – 64 с.
2. Гарькова Ю.П. Сайт вихователя-методиста ДНЗ №23 «Вербиченька» ТМР. Електронне джерело: <https://mkdi.jimdofree.com/%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F/%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82/>
3. Котенко Н. В. Метод проєктів в ДНЗ. Електронне джерело: <http://www.svyatoshinruo.kiev.ua/2013-10-10-14-41-03/2824-2014-09-29-06-40-58>
4. Ксенія Андросович ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ У СУЧАСНОМУ ДОШКІЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ. Електронне джерело: file:///C:/Users/user/Downloads/ped_in_2014_1_5.pdf
5. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт». – Тернопіль: Мандрівець, – 2012. – 104 с.
6. Проєктні технології у дошкільньому навчальному закладі [Текст] / Буракова Ю. Д. – Харків: Вид. гр. «Основа», – 2009. – 204 с.